

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 13-04-2016

Møtedato Onsdag d. 13. april 2016 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020.....	4

Sak 37/16: Program for møtet

Vedlegg

Saksliste Formannskapet 13.04.2016

Sak 38/16: Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 12042016, Sak 15/16, Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020

Vedtak BYSTYR, 20042016, Sak 50/16, Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020

Vedtak FORMAN, 13042016, Sak 38/16, Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020

2016 - Ølutsalg, Kristiansand kommune.docx

2016_18_02_høringsuttalelse_skjenkereglene NHO.docx

Høringsuttalelse politiet.pdf

Høringsuttalelse Kristiansand Restaurant- og hotelleierforening.pdf



Dato 30. mars 2016
Saksnr.: 201602564-5
Saksbehandler Kim Henrik Gronert

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

12.04.2016
13.04.2016
20.04.2016

Retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune 2016 - 2020

Sammendrag

Rådmannen legger frem forslag til endrede retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune gjeldende fra 01.07.16 – 30.09.20. Det foreslås også at retningslinjer for sanksjoner oppheves.

Konkret foreslås det å beholde retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand uendret, dog med de endringer som er nødvendige på grunn av endringer i aktuelle lover og forskrifter. I forkant av sist fornyelse ble det gjort en større gjennomgang av både alkoholpolitikken og retningslinjene. Erfaringene med dagens retningslinjer har vært gode og det er derfor grunn til å beholde hovedlinjene i disse også i den neste perioden.

Videre foreslås det å beholde dagens system med å gjennomgå alle skjenkebevillinger hvert fjerde år ved utløpet av en bevillingsperiode. Søknadsprosessen ved fornyelser forenkles imidlertid vesentlig til i hovedsak å dreie seg om å bekrefte at opplysningene i det gjeldende bevillingsdokumentet fortsatt gjelder samt å fremskaffe oppdatert informasjon fra Enhetsregisteret som dokumenter eierskap og roller i skjenkebedriften.

Når det gjelder salgsbevillinger foreslås det at de ikke gjøres tidsbegrenset, og derved vil det ikke være noe krav om fornyelse hvert fjerde år.

Endringene i gjeldende lovverk hindrer at en viderefører hovedgrepet i prosjektet «Ansvarlig alkoholhåndtering i Kristiansand», hvor en fra kommunens side hadde vedtatt å følge et spor med veiledning fremfor bruk av inndragninger. Ny lov innfører et normert prikkssystem som forutsetter tildeling av prikker ved brudd på alkoholloven. Alle parter i samarbeidet er imidlertid enige om å fortsette samarbeidet innenfor de rammene som loven setter. Innen sommeren 2016 vil en ha avklart premissene for det videre samarbeidet.

Det foreslås å endre nåværende forskrift om salgstider for øl fra forretning i Kristiansand kommune, slik at det vil være mulig å kjøpe alkohol i butikk på valgdagen. Denne endringen vil også ha betydning for Vinmonopolet som etter loven skal forholde seg til kommunale salgstider for alkohol i butikk.

Vilkåret om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kun kan gis til dagligvareforretninger, er av et microbryggeri og enkelte politikere tatt opp i forhold til om det er mulig å endre dagens ordning slik at det gis anledning til salg fra butikk i tilknytning til produksjonslokalene. Dagens ordning foreslås opprettholdt, jf. gjeldende punkt 4 i retningslinjene.

I høringsrunden har det fremkommet at skjenkebransjen ønsker at det skal vurderes å innføre lengre åpningstider om sommeren. Rådmannen foreslår at dagens skjenketider videreføres, dvs. ingen endringer.

Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger foreslås opprettholdt.

Forslag til vedtak:

1. Retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger for bevillingsperioden 01.07.16 - 30.09.20 vedtas slik de er gjengitt i saksfremstillingens nr. IV.
2. Dagens ordning med å gi skjenkebevillinger som gjelder for 4. år med en fornyelse innen 30.09.20 beholdes, slik at det skal foretas en fornyelsesprosess hvert 4. år.
3. Bevillingssystemet for salgsbevillinger endres slik at salgsbevilling for alkohol gis uten tidsbegrensning (jfr. Fireårsregelen).
4. Forskrift om salgstider for øl fra forretning i Kristiansand kommune endres slik at alkohol kan kjøpes i butikk valgdagen.
5. Forskrift om skjenketider for øl, vin og brennevin, Kristiansand kommune, Vest-Agder endres ikke – dagens skjenketider opprettholdes
6. Vilkåret om at salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, kun kan gis til dagligvare forretninger beholdes.
7. Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger opprettholdes.

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

1. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-06-08-538> (se kapittel 10)
2. <https://lovdata.no/dokument/NB/forskrift/1998-11-18-1264?q=kristiansand+salgsbevilling+alkohol> (salgstider for øl fra forretning)
3. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27> (se § 3-7)
4. Høringsuttalelse om øl-utsalg i Kristiansand kommune, ved Petter Nome, direktør, Bryggeri- og drikkevareforeningen
5. Høringsuttalelse fra NHO Agder/NHO Reiseliv Sør-Norge
6. Høringsuttalelse fra Agder politidistrikt
7. Høringsuttalelse fra Kristiansand hotell- og restauranteierforening
8. [http://www.tonsberg.kommune.no/cms/mm.nsf/lupgraphics/Høringsnotat%20%20Salgs%20og%20skjenketider%20i%20Tønsberg%20kommune%202012-2016.pdf/\\$file/Høringsnotat%20%20Salgs%20og%20skjenketider%20i%20Tønsberg%20kommune%202012-2016.pdf](http://www.tonsberg.kommune.no/cms/mm.nsf/lupgraphics/Høringsnotat%20%20Salgs%20og%20skjenketider%20i%20Tønsberg%20kommune%202012-2016.pdf/$file/Høringsnotat%20%20Salgs%20og%20skjenketider%20i%20Tønsberg%20kommune%202012-2016.pdf)
9. <https://lovdata.no/dokument/NB/forskrift/2008-03-12-835> (skjenketider)
10. Kristiansand kommunes «Rusmiddelpolitiske handlingsplan 2015 – 2019» er å finne her: <https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/politikk-og-administrasjon/samfunnsutvikling/planer/rusmiddelpolitisk-handlingsplan-2015-2019.pdf>

Forslagene til retningslinjer har vært ute på høring, og følgende instanser har fått høringsbrevet direkte tilsendt på e-post:

Eksterne høringsinstanser:

Agder politidistrikt v/Politimester, Kirsten Lindeberg, Serviceboks 514, 4605 Kristiansand
Næringsforeningen, v/Anita S. Dietrichsson, Adm. direktør, Postboks 269, 4663 Kristiansand
Kvadraturforeningen, v/Harald Andersen, Postboks 141, 4662 Kristiansand
Arbeidstilsynet, v/Jan Petter Løken, Postboks 4720, 7468 Trondheim
Kristiansand Hotell – og restauranteierforening, Kenneth Johannes Røynås, Kongensgate 69A, 4610 Kristiansand S

Medlemmer av kontrollutvalget for skjenkesaker (som ikke er politikere):

Meny - Ultra, Region Sør v/Edvin Pedersen, Sjølystveien 15, 4610 Kristiansand
NHO Agder – Kristiansand, v/Trond Madsen, Seniorrådgiver, Kjøita 6, 4630 Kristiansand.

Interne høringsinstanser:

Kristiansand kommune, Teknisk, v/Hallvard Auestad, Barn og unges representant;
Serviceboks 417, 4604 Kristiansand
Informasjons- og forebyggingsteamet, v/ Anne Wivestad og Benny Klokkervold, Serviceboks 417, 4604 Kristiansand
Helse- og sosialdirektørens stab, v/ Dagfinn Haarr, kommuneoverlege, Serviceboks 417, 4604 Kristiansand

Dokumentet ble også lagt ut på hjemmesiden til Kristiansand kommune og personer som ønsker å gi sine kommentarer til denne høringen kunne gjøre det ved å sende en e-post til oppgitte e-postadresse.

Det er innkommet merknader fra Bryggeri- og Drikkevareforeningen, Agder politidistrikt, NHO Agder og Kristiansand Hotel- og restauranteierforening. I tillegg er det gjennomført et møte med Informasjons- og forebyggingsteamet, hvor forslaget var gjenstand for drøftelse. Høringsuttalelsene følger saken vedlagt.

Bakgrunn for saken:

I. Innledning

Etter alkoholloven er det bystyret som har myndighet til å gi bevillinger til salg og skjenking av alkohol. Med virkning fra 1. juli 2005 ble alkoholloven § 1-12, om at sakene kun kan delegeres til formannskapet, opphevet. Dette innebærer at de ordinære delegasjonsbestemmelsene i kommuneloven kommer til anvendelse. I møte 6. desember 2006 delegerte bystyret myndighet etter alkoholloven til rådmannen. Rådmannen har videredelegert myndigheten til organisasjonsdirektøren. Det er således organisasjonsdirektøren som har myndighet til å gi bevillinger, og til å sanksjonere ved overtredelse av reglene for salg og skjenking.

Nåværende retningslinjer for bevilning til salg og skjenking av alkohol samt sanksjonsregler ble vedtatt av Kristiansand bystyre 20.06.12, sak nr. 109/12.

Som det fremgår av sammendraget foran, har rådmannen foreslått visse endringer i retningslinjene som bystyret nå bes om å ta stilling til.

II. Oversikt over aktuelle endringer og forslag til endringer

Endringer i alkoholloven § 1-6 (fireårsregelen)

Alkoholloven § 1-6 innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger faller bort når bevillingsperioden løper ut hvert fjerde år. Virksomhetene har derfor slik ordningen har vært til nå, måttet søke om ny bevilning for å kunne fortsette salgs- og skjenkevirksomheten. I Stortingets møte 04.12.15, ble Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 141 L behandlet. Det ble vedtatt en endring i alkoholloven § 1-6 som innebærer at kommunale salgs- og skjenkebevillinger ikke uten videre må løpe ut etter fire år. Det innføres en unntaksregel som gir kommunen mulighet til å beslutte at alle eller enkelte bevillinger kan videreføres inntil fire nye år uten krav om søknad om ny bevilning. En forutsetning for å fatte et slikt unntak, er at kommunen har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken etter kommunevalget. Endringen trer i kraft fra 1. januar 2016 slik at kommunene ble gitt muligheten til selv å vurdere om det er behov for å gjennomføre en fornyelsesprosess før 30. juni 2016.

Fordi vedtaket om lovendringen først ble gjort i desember 2015, måtte bevillingsmyndighetene i løpet av høsten ta stilling til om en skulle følge tidligere års praksis. Kommunen valgte å iverksette en fornyelsesprosess med søknadsfrist ved årets utløp, dvs. 31.12.15. Det ble lagt opp til å gjennomføre en fornyelsesprosess, dog med en sterk forenklet versjon av søknadsskjemaet, som i realiteten kun innebar å bekrefte de faktiske forholdene (at opplysningene i gjeldene bevillingsdokument er korrekte) og legge ved en oppdatert bekreftelse fra Enhetsregisteret (dokumentasjon av eierforhold og roller).

Rådmannen mener at en endring av fireårsregelen vil kunne få betydning for organiseringen av arbeidet med salgs- og skjenkesaker. Blant annet har den fullstendige gjennomgangen av alle skjenkebevillinger hvert fjerde år vært et viktig virkemiddel i kommunens innsats for å sikre at man greier å holde useriøse aktører ute av bransjen. Hvis denne gjennomgangen ikke skal finne sted systematisk hvert fjerde år, må det foretas en gjennomgang og lages et annet tilsvarende strukturert opplegg for å sikre seg at alle bevillingshavere blir vurdert og vandelssjekkert jevnlig.

Rådmannen mener at en bør skille mellom salgsbevillinger og skjenkebevillinger. Det vil være relativt uproblematisk å la salgsbevillinger løpe uten fornyelse, mens det er gode grunner til å beholde et opplegg hvor skjenkebevillinger skal fornyes hvert fjerde år.

Hovedargumentet for dette synspunktet om å beholde fornyelsesprosessen hvert fjerde år, er at en gjennomgang av fornyessøknadene som er mottatt de siste månedene, viser at skjenkebransjen ikke er flinke nok til å meddele endringer i eierskap og rollene som daglig

leder, styrer og stedfortreder. Det er en forutsetning for å holde useriøse aktører ute av bransjen, at kommunen til en hver tid er kjent med hvem som rent faktisk har de forskjellige rollene på et skjenkested. Virksomhetenes manglende oppfylning av plikten til å melde endringer, gjør at Rådmannen ikke vil foreslå å gå inn for en løsning som innebærer at alle eller enkelte bevillinger kan videreføres i inntil fire nye år uten krav om søknad om ny bevilling. Det legges imidlertid opp til at en slik fornyelsesprosess skal gjøres forenklet.

Rådmannen vil derfor foreslå at en beholder dagens ordning i forhold til håndteringen av de ulike bevillingene frem til utløpet av denne fireårsperioden.

Endringer i alkoholloven § 1-8 (prikktildelingssystemet)

Prop. 58 L (2014 – 2015) ble behandlet i mai 2015. Det ble vedtatt å gjennomføre endringer i alkoholloven som gir hjemmel for å fastsette standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser (prikktildelingssystemet). Bakgrunnen er Stortingsmelding nr. 30 (2011 – 2012) «Se meg! En enhetlig rusmiddelpolitikk» hvor det gis en beskrivelse av bevillingssystemet for salg og skjenking av alkoholholdig drikk, utfordringsbildet og mulige tiltak.

Alkohollovens § 1-8 andre ledd hvor kommunens tidligere adgang til skjønnsutøvelse ved inndragning var hjemlet, oppheves. Det er i etterkant, med hjemmel i alkoholloven, gjort en endring av forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften) i form av en forskrift av 26. oktober 2015 nr. 1225 (i kraft 1. jan 2016 og gjelder overtredelser begått fra og med denne dato).

I denne fastsetter Departementet i forskrift nærmere bestemmelser om inndragning av bevillinger etter første og annet ledd, herunder saksbehandlingsregler og standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser, det vil si en innføring av et normert prikkssystem. Det foreslås med bakgrunn i denne at nåværende retningslinjer for sanksjoner i Kristiansand kommune oppheves, i og med at innholdet i hovedsak nå reguleres i de nye forskriftene og disse som omtalt ovenfor er normerte.

Ansvarlig alkoholhåndtering etter lovendringen:

Innføringen av det normerte prikkssystemet medfører at « Ansvarlig alkoholhåndtering i Kristiansand» ikke kan videreføres i dagens form, hvor et sentralt element har vært fokus på veiledning fremfor sanksjoner. Et normert regelsett vil være i motstrid til metodikken som benyttes i samarbeidsprosjektet «Ansvarlig Alkoholhåndtering i Kristiansand». Kontrollene som kommunen frem til 31.12.15 har foretatt, har etter denne datoen endret seg fra å være av veiledende art til å bli kontroller med fokus på å avdekke brudd på alkoholloven med henblikk på å tildele prikker.

Rådmannen er enig i synspunktene som bransjen har gitt om at samarbeidsrelasjonene som særlig er utviklet de to siste årene må videreføres, og at det er viktig å sikre at man også fremover har en god dialog om hvordan utelivet i Kristiansand skal utvikle seg. Kommunen v/fagansvarlig for bevilling, vil ta et initiativ til nye møter hvor dagens avtale om «Ansvarlig alkoholhåndtering i Kristiansand» justeres slik at innholdet vil være i tråd med den nye lovgivning på området.

Kjøp av alkohol i butikk på valgdagen:

Med virkning fra 1. januar 2015 vedtok Stortinget å oppheve forbudet om salg av alkoholholdig drikk på dager det avholdes valg eller folkeavstemming. Ut fra de signalene administrasjonen har mottatt, foreslås det at regelverket endres slik at det også i Kristiansand skal være mulig å kjøpe alkohol på valgdagen.

Dagens ordning er regulert i «Forskrift om salgstider for øl fra forretning Kristiansand kommune, Vest-Agder» Fastsett av Kristiansand bystyre 18. november 1998 med hjemmel i lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. § 3-7. I disse forskriftene har man inntatt lovteksten slik den lød før lovendringen (jfr. Tidligere § 3-7, 3.ledd)

Det foreslås at man opphever § 1, b. i nevnte forskrift (se vedlegg nr. 2 for forskriftsteksten). Det vil da være regelen i lovens § 3-7, 3. ledd som gjelder (se vedlegg 3). Når det gjelder § 1a, må den beholdes da den angir at Kristiansand kommune har valgt å avvike fra det som er lovens hovedregel når det gjelder salgstider og bestemt at man skal benytte seg av muligheten til å utvide tiden for salg til det som er angitt som maksimums salgstider i loven.

Vinmonopolets åpningstid må etter alkoholloven følge de kommunale bestemmelser om ølsalg. Dette følger av alkoholloven § 3-4 første ledd, siste setning og alkoholloven § 3-7 annet ledd, siste setning.

Vilkåret om salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, kun kan gis til dagligvareforretninger:

Kommunen har mottatt signaler fra potensielle aktører og enkelte politikere om at man ønsker en endring i retningslinjenes § 4, som i dag forhindrer etableringen av rene ølutsalg (dvs. at øl utsalg kan foregå i egne utsalg og ikke slik regelen er i dag at slikt salg må foregå i en dagligvareforretning). Det vises her til høringsuttalelsen vedrørende dette fra Bryggeri- og Drikkevareforeningen, som har uttalt seg på vegne av Qvart Ølkompani.

At man i Kristiansand ikke har åpnet for tradisjonelle ølutsalg er et utslag av man har ment at alkoholen får en mindre fremtredende rolle når den er en del av et ellers assortert utvalg av dagligvarer.

Rådmannen oppfatter det politiske flertallet slik at en ikke ønsker «rene» ølutsalg. Dette sammen med de faglige begrunnelsene fra Informasjons- og forebyggingsteamet om at det vil være uheldig å øke tilgjengeligheten for alkohol og formålsparagrafen i alkohollovens § 1-1, 2. ledd («*Som et ledd i dette, sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.*»), danner grunnlag for å foreslå at dagens ordning beholdes.

Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger:

Kristiansand kommune har i dag et «Kontrollutvalg for salgs- og skjenkebevillinger». Dette er et utvalg som ikke er lovpålagt. I 2008 valgte Kristiansands bystyre å beholde kontrollutvalget for salgs og skjenkebevillinger, til tross for at alkoholloven ble endret i 2007 og det ikke lenger var lovpålagt.

Utvalget, slik det fungerer i dag, er kun et rådgivende organ. Det vil være saksbehandlerne med delegert myndighet som beslutter.

Det har ikke vært innkalt til møter i utvalget i perioden med prosjektet Ansvarlig Alkoholhåndtering i Kristiansand. Med ny lov om prikkbelastning hvor tildeling av en prikk er et enkelt vedtak som kan påklages fullt ut, med behandling både i et eventuelt kontrollutvalg og senere i formannskapet, har Rådmannen vurdert om en skulle foreslå at kontrollutvalget burde legges ned.

Innspill fra blant annet NHO er tydelig på at det er et ønske om å beholde dette utvalget og det argumenteres for dette i høringsuttalelsen. Man skriver blant annet at man mener at Kontrollutvalget representerer en form for rettssikkerhet gjennom at andre enn dem som er direkte berørt i den enkelte sak gis anledning til å uttale seg om de påviste forholdene – slik at man kan bevare en mer prinsipiell tilnærming til sakene.

Rådmannen foreslår på bakgrunn av innspill at en opprettholder utvalget.

Salgs- og skjenketider:

I høringsrunden har Kristiansand hotell- og restauranteierforening på vegne av bransjen fremmet et ønske om utvidet skjenketid/åpningstid for sommersesongen etter modell fra Tønsberg. De skriver følgende:

«Vi ønsker å søke om utvidet skjenketid i sommerperioden til kl 0300. Dette har de hatt i Tønsberg (hvor vi, både kommunen og foreningen, har hentet mye av vårt gode arbeid fra) i to perioder nå, det vil si hele åtte år! I Tønsberg er sommerperioden definert fra 15 mai til 31 august.»

Det vises til høringsuttalelsen i sin helhet, med vedlegg fra Tønsberg kommune (gjeldende salgs- og skjenketider i Tønsberg, se vedlegg nr. 8).

Rådmannen vil ikke foreslå en endring i «*Forskrift om skjenketider for øl, vin og brennevin, Kristiansand kommune, Vest-Agder*» (se vedlegg nr. 9). Det vises her til erfaringene de siste årene i Kristiansand.

Politiet har i forbindelse med høringsrunden, skrevet at de støtter det synspunktet som fremkommer i høringsnotatet, der en foreslår å opprettholde dagens ordning når det gjelder salgs- og skjenketider.

De nye retningslinjene gjøres gjeldende fra og med 01.07.16:

Alkoholovens § 1-6, 2. ledd om bevillingsperioden angir «*at det kan gis kommunal bevilling til salg av annen alkoholholdig drikk enn nevnt i første ledd og til skjenking av alkoholholdig drikk kan gis for perioder inntil 4 år, og med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer*». Alkoholovens § 1-6, 1. ledd omhandler Vinmonopolet.

Dette innebærer en endring fra slik det var tidligere, hvor den ordinære bevillingsperioden utløp 30. juni året etter at nytt kommunestyre hadde tiltrådt.

Dette løses med at nye retningslinjer foreslås vedtatt å gjelde fra og med 01.07.16 og deretter sendes ut et vedtak til de enkelte skjenkestedene om at nåværende bevillingsdokument forlenges til og med 30.09.16. Det utstedes deretter nye bevillingsdokumenter som gjelder for kommende fireårsperiode fra og med 01.10.16 til 30.09.20.

III. Høringsuttalelser

Nedenfor gis en kort oppsummering av de uttalelsene som er fremkommet under høringen:

Bryggeri- og drikkevareforeningen, på vegne av Qvart Ølkompani:

Uttalelsen gjelder spørsmålet om etablering av rene ølutsalg og påstanden om at «alkoholen får en mindre fremtredende rolle når den er en del av ellers assortert utvalg av dagligvarer.»

Bryggeri- og drikkevareforeningen (heretter BDF) hevder at ideen om at alkoholen er mindre fremtredende i en dagligvarebutikk enn i et rent øl-utsalg bygger på manglende kunnskap om nye utviklingstrekk i ølkulturen i Norge. Med framveksten av et hundretalls småskalabryggerier i Norge, har drikkemønsteret endret seg i positiv retning i store befolkningsgrupper. Det gjelder ikke minst blant ungdom, noe som bekreftes av data fra SIRUS (Norsk institutt for rusmiddelforskning). Det totale alkoholkonsumet blant ungdom er nedadgående. Samtidig har det økende mangfoldet i ølhyllene flyttet fokus fra beruselse og volumkonsum til opplevelse, smaking og nye kombinasjoner av øl og mat. Stadig flere drikker på en hyggeligere, mer ansvarlig måte.

BDF skriver videre:

«De siste årene er vin- og brennevinskonsumet i Norge redusert, mens ølkonsumet er stabilt, noe som gir en reduksjon pr. capita. Samtidig er det en klar dreining fra billigprodukter til dyrere spesialøl, dvs øl som drikkes for smakens, ikke alkoholens skyld.

Vi er overbevist om at det vil tjene alkoholpolitiske mål om lavere totalkonsum og derav mindre misbruk, å fremme denne utviklingen.»

BDF avslutter med å si at det er både alkohol- og næringspolitiske grunner til å åpne for etablering av rene ølutsalg og anbefaler at Kristiansand kommune åpner for dette.

Det vises til høringsuttalelsen i sin helhet.

Agder politidistrikt:

Politiet er opptatt av en organiserer arbeidet med skjenkesaker på en slik måte at samfunnets interesser relatert til aktørenes vandelsmessige forhold blir ivaretatt. Det skisseres opp ulike måter å håndtere dette på.

Politiet uttrykker også ønsker i forhold til innholdet i bevillingsdokumentet, da spesielt at der hvor politiet pålegger vakthold, så ønsker man at det skal fremkomme i bevillingsdokumentet.

Politiet er svært positive til prosjektet «Ansvarlig alkoholhåndtering» Man gir uttrykk for at det er viktig å ivareta de forhold vi mener har bidratt til en positiv utvikling i byens uteliv. Fokus på dialog med bevillingsmyndighet og med bransjen har vært en suksessfaktor, og det er viktig å finne løsninger som kan bidra til å videreføre dette.

Politiet poengterer også viktigheten av tverretattlig samarbeid og er tydelige på at en vil fortsatt være en aktiv medspiller, eksempelvis via SOS-forum (samarbeidsforum om skjenkesaker).

Politiet ser ikke for seg at det skulle være behov for endringer i det fremlagte forslaget når det gjelder alkohol på valgdagen. Når det gjelder diskusjonen rundt dagens ordning med øl i butikk har politiet ikke behov for å kommentere denne problemstillingen. Politiet støtter Rådmannens forslag om ikke å endre salgs- og skjenketidene.

Det vises for øvrig til uttalelsen i sin helhet.

NHO Agder/NHO Reiseliv Sør-Norge:

NHO Agder/NHO Reiseliv Sør-Norge (heretter NHO Agder) innleder med å beklage at nye nasjonale retningslinjer bidrar til at dagens ordning for ansvarlig alkoholhåndtering må endres. Erfaringene fra ordningen i Kristiansand har vært svært gode og tilbakemeldingene fra de involverte bedriftene uten unntak konstruktive.

NHO Agder mener at man ikke lenger behøver å gi en tidsbegrenset bevilling. Dette er en forenkling av regelverket som næringen har vært positiv til. Det er ingen andre næringer som har rammevilkår som i realiteten innebærer at hele grunnlaget for driften må godkjennes hvert fjerde år.

Man beklager at administrasjonen ønsker å videreføre fireårsregelen lokalt og er uenig i begrunnelsen for å gjøre dette. Man poengterer at det er et felles mål å luke ut useriøse

aktører i bransjen. Ingen har sterkere interesse av dette enn de seriøse bedriftene. En videreføring av fireårsregelen er et lite hensiktsmessig tiltak i denne forbindelsen.

NHO Agder er glade for at kommunen signaliserer vilje til fortsatt dialog med bransjen med sikte på å videreføre det gode samarbeidet som har vært etablert innenfor rammene av ansvarlig alkoholhåndtering. Det vil være svært viktig at man lykkes med å bevare mest mulig av den tilnærmingen som har basert seg på samarbeid og veiledning fremfor kontroller som primært har fokus på å avdekke forhold som kan være sanksjonerbare. Dette bør også prege instruksene kontrollørene gis som grunnlag for den kontrollvirksomheten som skal gjennomføres.

NHO Agder er ikke enig i kommunens administrasjon og ønsket om å nedlegge kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger. Dette begrunnes i at man mener at Kontrollutvalget representerer en form for rettssikkerhet gjennom at andre enn dem som er direkte berørt i den enkelte sak gis anledning til å uttale seg om de påviste forholdene – slik at man kan bevare en mer prinsipiell tilnærming til sakene.

Det vises til høringsuttalelsen i sin helhet.

Kristiansand hotell- og restauranteierforening:

Kristiansand hotell- og restauranteierforening (heretter KHRF) påpeker viktigheten av samarbeidsrelasjonene og dialogen mellom aktørene (Kommunen, Politiet og bransjen). Dette er unikt bra i Kristiansand og en må sikre at dette fortsetter.

KHRF fremmer ellers et ønske om utvidet skjenketid i sommerperioden til kl. 03:00. Man viser til Tønsberg, som har hatt dette som ordning de to siste periodene, det vil si åtte år. I Tønsberg er sommerperioden definert fra 15. mai til 31. august.

KHRF begrunner ønsket med at man mener det er viktig at dersom Kristiansand skal ha et fortrinn som sommerby må vi kunne tilby «alt vi kan» til våre gjester og turister. Greit nok at Kristiansand først og fremst er en familiedestinasjon, men mange ferierer sammen med vennene sine, eller familie uten barn. Med alle festivalene som er i byen på sommerstid mener vi utvidet skjenketid i en begrenset periode vil være positivt for både bransjen og turistene.

Når det gjelder utfordringer knyttet til en slik utvidelse av skjenketidene så skriver man følgende om voldsproblematikken:

«Et viktig poeng med skjenketidene er vold. Sirius mener at én time utvidet skjenketid kan gi 17% mer vold, mens en time innskrenket skjenketid kan gi 17% mindre vold. I Tønsberg har foreningen brutt ned og sett nærmere på tallene. Der tilsvarer volden 0,1 voldstilfelle mer på fredager og det samme på lørdager (kilde: Ronny Bjune, Tønsberg hotell- og restaurantforening). Vi tror at det på sommerstid vil være mindre vold knyttet til lengre skjenketid enn ellers i året da det både er lysere ute og det er gjerne forbundet med mer «glede» å ha ferie og å se sommeren».

KHRF skriver videre at man skal videreføre «Bry deg» og samarbeidet mot narkotika. En ønsker å være enda mer synlige i dette arbeidet, både på utestedene og i media. Også fokuset på alkoholfrie drinker skal økes og en vil bli enda flinkere og få flere steder med på å tilby gode alkoholfrie drinker.

I tillegg vil man fortsette med bidraget til taxiteltet i julebordsesongen.

Det vises for øvrig til høringsuttalelsen som i sin helhet er vedlagt

Bruk av fargekoder på forslag til nye retningslinjer:

Opplegget i dette høringsbrevet er at en tar utgangspunktet i dagens retningslinjer som i dokumentet fremkommer med svart tekst der hvor det ikke foreslås endringer. **Tekst i dagens retningslinjer som foreslås fjernet fremkommer som rød tekst**, mens forslag til ny tekst fremkommer som blå tekst.

IV. Forslag til nye retningslinjer for salgs- og skjenkebevillinger i Kristiansand kommune for bevillingsperioden 01.07.16 - 30.06.20

1. Innledning

Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Kristiansand kommune legges til grunn for kommunens bevillingspolitikk, og kontrollvirksomheten med denne. Planen skal være beslutningsgrunnlag i den grad ikke annet regelverk er vedtatt.

2. Målsetting

Målsetting for Kristiansand kommunes alkoholpolitikk:

Hovedmålsettinger

- Redusere antall barn og unge som får sin oppvekst preget av voksnes risikofylte alkoholbruk.
- Redusere rusatferd som utsetter andre for risiko og skade.
- Redusere helseskade.

Delmål

- Økt oppmerksomhet rundt risikofylt alkoholbruk.
- Økt oppslutning om alkoholfrie soner.

Målsettingene i Kristiansand kommunes alkoholpolitikk ønsker man å oppnå gjennom tiltak som:

- Redusere gjennomsnittsförbruket av alkohol (målt etter omsetning).
- Redusere hensynsløs rusatferd.
- Hever den gjennomsnittlige debutalderen for alkohol.
- Bevarer og styrker omfanget av alkoholfrie soner.
- Reduserer det totale omfanget av skadevirkninger som følger av risikofylt alkoholbruk.

3. Definisjoner

I retningslinjene legges følgende definisjoner til grunn, jf. forskrift av 8.juni 2005 nr 538 § 1-1:

- a) Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
- b) Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- c) Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

4. Salgsbevilling

- a) Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kan gis til dagligvareforretninger. Med dagligvareforretning menes forretning der den vesentligste del av vareutvalget er dagligvarer som under hele åpningstiden gir et tilfredsstillende og variert tilbud til en vanlig familie. Det er omsetningen av vareslagene som er avgjørende for hvorvidt stedet regnes som en dagligvarebutikk eller som en kiosk. Vareutvalget i hyllene er ikke tilstrekkelig.

- b) Ved eierskifte og fornyelse av salgsbevilling for *alkoholholdig drikk gruppe 1* er det et vilkår at driftskonseptet faller under pkt a).

5. Skjenkebevilling

Tildeling av alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 skjer til foretak som har et rimelig omfang av matservering. Det er viktig å vurdere totalkonseptet, herunder:

- a) Menysammensetningen av mat og drikke, og at det er mulig å få kjøpt mat i den vesentlige delen av åpningstiden.
- b) Alderssammensetningen for de kunder virksomheten henvender seg til.

Bevilling av til skjenking alkoholholdig drikk gruppe 3, gis til foretak som har fått skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 og som i beskrivelsen av konseptet i hovedsak henvender seg til et voksent publikum (20 år og eldre)

Ved endring av driftskonseptet plikter bevillingshaver umiddelbart å gi beskjed til kommunen og å søke om ny bevilling.

Retningslinjene gjelder for nyetableringer. Foretak som har skjenkebevilling etter eldre regler og driver etter samme konsept som bevillingen ble gitt på, vil kunne få ny bevilling.

6. Virksomheter det ikke gis bevilling til

Med mindre det foreligger særlige grunner gis det ikke skjenkebevilling til:

- a) Virksomheter lokalisert i boligområder. Dette er ikke til hinder for at det kan tildeles skjenkebevilling i bydelen.
- b) Veikroer eller andre virksomheter innrettet for trafikk på land eller sjø.
- c) Virksomheter lokalisert på campingplasser.
- d) Virksomheter lokalisert i områder for barn og unges fritidsaktiviteter.
- e) Virksomheter som ligger i undervisningssentra for barn og unge.

Alkoholfrie soner opprettholdes i alle store byrom og parker, og i publikumsarealer i idrettsarenaer som er åpne for allmennheten. Det kan gjøres unntak fra denne regelen til å gi tillatelse til skjenking av alkohol i forbindelse med kulturarrangementer.

7. Uteservering

Uteservering kan etableres i tilknytning til en utvidelse av allerede eksisterende serverings- og skjenkested eller som egen driftsenhet. Bevillingshaver fastsetter selv dato for skjenking. Før uteserveringen kan skje, må søker dokumentere:

- a) at søker har lovlig adgang til å benytte arealet til uteservering, kopi av leiekontrakt, eller bekreftelse på at arealet ligger på egen grunn.
- b) at plan- og bygningsmyndighetene har godkjent uteserveringen med eventuelle innretninger.
- c) at Mattilsynet har fått endringsmelding.

Tillatelsen gjelder det driftskonsept som er oppgitt i søknaden.

- a) Skjenkearealet på uteserveringen må være klart avgrenset mot det arealet som ikke er skjenkeareal.
- b) Lyden fra musikk, underholdning eller samtale må ikke være slik at det er til vesentlig sjenanse eller ulempe for dem som bor eller oppholder seg ved området hvor uteserveringen foregår. Det vises her til veilederen, Musikkanlegg og helse, IS-0327 fra Helsedirektoratet.

8. Saksbehandlingsregler

Rådmannen eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å gi salgs- og skjenkebevillinger for alkohol. Før bevilning gis, skal det innhentes uttalelse fra politiet og sosialtjenesten, og fra andre offentlige etater, blant annet skatte- og avgiftsmyndighetene. Formannskapet er ankeorgan.

9. Dokumentasjonskrav

Etter at det er fattet vedtak om tildeling av bevilning, må bevillingshaver, før bevillingsdokumentet blir utferdiget og bevillingen kan tas i bruk, sende inn følgende dokumentasjon til bevillingskontoret:

- a) Kopi av brukstillatelse fra plan- og bygningsmyndighetene.
- b) Kopi av melding til Mattilsynet etter næringsmiddelovgivningen.
- c) Kopi av registreringsbevitnelse i merverdiavgiftsmanntallet.
- d) Kopi av kvittering for innbetaling av bevillingsgebyr for resterende del av året.
- e) Egenerklæring på at alle ansatte er registrert i arbeidstakerregisteret, og at alle ansatte har lovlige arbeidskontrakter og at det er tegnet yrkesskadeforsikring for alle ansatte.

10. Utestående fordringer til skatte- og avgiftsmyndighetene

Salgs- eller skjenkebevilling kan ikke gis før eventuelle fordringer fra skatte- og avgiftsmyndighetene er brakt i orden, eventuelt at nedbetalingsavtale er inngått. I sistnevnte tilfelle forutsettes det at avtalen overholdes.

11. Vilkår

Salgs- eller skjenkebevilling kan ikke tas i bruk før lovlige vilkår som er satt for tildeling av bevilning er imøtekommet.

12. Reaksjoner ved overtredelse av alkoholloven

Rådmannen, eller den han bemyndiger, gis fullmakt til å avgjøre saker om reaksjon på overtredelser av alkohollovgivningen.

Reaksjoner gis i tråd med forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften), jf. Kapittel 10.

13. Oppfølging

I slutten av perioden skal det fremlegges en evaluering av om strategiene og forslagene i Rusmiddelpolitisk handlingsplan og retningslinjene har ført til de ønskede resultater. Kontor for skjenkesaker har ansvaret for at en slik evaluering gjennomføres.

14. Kontroll med salgs- og skjenkesteder

- a) Kontroller av salgsstedene skal som utgangspunkt foretas av en kontrollør. Dersom spesielle forhold gjør seg gjeldende, kan kontrollen utføres av to personer.

~~Kontrollvirksomheten ved butikker vil bli intensivert. Spesielt vil det bli fokusert på kontroller ved skoler og andre steder der ungdom treffes.~~

~~Kontroll av salgssteder skal bl.a. omfatte:~~

- ~~• salg til åpenbart berusede personer~~
- ~~• aldersgrensebestemmelsene for kunder som kjøper øl og for betjening som selger~~
- ~~• alkoholholdig drikk-gruppe I~~
- ~~• salg utover bevillingens omfang~~
- ~~• overholdelse av alkohollovens bestemmelser om intern kontroll~~

- b) Skjenkekontroller skal ~~i utgangspunktet~~ utføres av to personer ~~som sammen~~. Kontrollene vil skje på alle ukedager med hovedvekt på fredager og lørdager.

~~Kontroll av skjenkesteder skal bl.a. omfatte:~~

- ~~• skjenking til åpenbart påvirket person~~
- ~~• aldersgrensebestemmelser for gjester og skjenkepersonale~~
- ~~• skjenketid/åpningstid~~
- ~~• eventuelt forbud mot skjenking~~
- ~~• skjenking utover bevillingens omfang~~
- ~~• overholdelse av alkohollovens bestemmelser om intern kontroll~~
- ~~• skjenkestedets plikt til å føre alkoholsvak og alkoholfri drikk~~
- ~~• forholdet mellom betjeningens antall, gjesteantallet og skjenkestedets beskaffenhet~~
- ~~• om skjenkestedet overholder alkoholreklameforbudet~~
- ~~• generell orden i lokalet~~

- c) Det vises for øvrig til kapittel 10 i «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» (alkoholforskriften)

15. Skjenke- og salgstider

- ~~a) Skjenketider for øl og vin settes til kl. 09.00—02.00 alle dager.~~
~~b) Skjenketider for brennevin settes til kl. 13.00—02.00 alle dager.~~
~~c) Salgstider for vin og brennevin fastsettes av Vinmonopolet A/S.~~

Skjenke og salgstider for alkohol er regulert forskrifter og det vises til følgende forskrifter:

- Forskrift om skjenketider for øl, vin og brennevin, Kristiansand kommune, Vest-Agder (Kristiansand bystyre 12. mars 2008)
- Forskrift om skjenketid for brennevin til sluttende selskaper, Kristiansand kommune, Vest-Agder (Kristiansand bystyre 26. februar 1992)
- Forskrift om salgstider for øl fra forretning Kristiansand kommune, Vest-Agder (Kristiansand bystyre 18. november 1998)

16. Bevillingsperioden

Tildeling av bevilling for alkoholholdige drikkevarer gjelder fra 01.07.16 og frem til 30.09.20, dersom ikke annet er fastsatt i enkeltvedtak, eller bevillingen av andre grunner er falt bort.

V. Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslaget til retningslinjer

Nytt 2. ledd til punkt 12:

Fordi det nye normerte systemet overstyrer nåværende retningslinjer for sanksjoner, foreslås retningslinjene for sanksjoner fjernet og en direkte henvisning til de nye normerte reglene i forskriftenes kapittel 10.

Sletting av punkt 14, a, 3 og 4 setning:

Erfaringene fra sist bevillingsperiode er at de store kjedene har implementert systemer som i stor grad ivaretar kontrollfunksjonene knyttet til slutt på alkoholsalg etter salgstiden, og en ser at det klart fremkommer i butikkjedenes internkontrollsystemer at det skal spørres om alder. Det er ikke mulig for Kristiansand kommune på en effektiv måte å kontrollere dette systematisk. Strategien vil derfor være å øke kontrollene mot bestemte butikker der en eventuelt mottar tips og tilfeldige kontroller uten tips.

Sletting av punkt 14, a, 2.ledd:

Foreslås slettet fordi det ikke korresponderer med reglene i «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» (alkoholforskriften) kapittel 10.

Sletting av fire ord i 14, b, 1.ledd:

Ny ordlyd i Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» (alkoholforskriften), § 9-5, 1. ledd slår fast at det alltid skal være to kontrollører ved kontroll av skjenkesteder. Dette var ikke lovpålagt før.

Sletting av punkt 14, b, 2.ledd:

Foreslås slettet fordi det ikke korresponderer med reglene i «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.» (alkoholforskriften) kapittel 10.

Nytt punkt 14, c:

Det foreslås inntatt en direkte henvisning til teksten i alkoholforskriften.

Sletting av punkt 15, a, b og c og forslag til ny tekst:

I forbindelse med endringen av salg i butikk, hvor slikt salg nå er tillatt på valgdagen, så man det uheldige i å ha både en forskrift og en tilsvarende tekst i kommunale retningslinjer. Det foreslås derfor at en fjerner den konkrete teksten i retningslinjene og heller henviser til de aktuelle forskriftene.

Nye datoer for bevillingsperioden i punkt 16:

Det dreier seg om å justere til den nye bevillingsperioden som i denne perioden strekker seg fra 01.07.16 til 30.09.20.

Retningslinjer for sanksjoner i Kristiansand kommune for bevillingsperioden 01.07.12 – 30.06.16 videreføres ikke/oppheves:

Det nye normerte prikktildelingssystemet angir et sanksjonsregime som det ikke er hjemmel for å avvike fra. Det er derfor ikke grunn til å opprettholde et eget sanksjonsregime og det nåværende regelverket foreslås opphevet.